

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 23. Peccator ipse, & peccatum, sibi pœna, hostis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79369)

in urbem, per quam intraverat idololatria. Cornelius hic.

Hac dicit Dominus Deus: aufer cidarim, tolle coronam. Ezech. 21. 26. Privatus est utraq; dignitate; Pontificia, quam usurpavit, & regia; quæ erat hæreditaria: nec aliena manu, sed suamet, suis peccatis. Quia nulla crudeliores manus inveniri poterant, quam sui ipsius. Philo l. de Confus. linguar. ita est profecto insipiens, non aliunde accipit; sed ipse sibi quarendo mala invenit. Sylveira in Act. 1. 18.

Producam ignem de medio tui. Ezech. 28. 18. Ex peccatis tuis faciam, ut poena nascatur, quæ consumaris: sicut domus igne in ea extortis consumi, & conflagrare, solet. Did. Nifs. D. infra Oct. Nat. D. §. 2.

Ex Novo, & Patribus.

Incepavit illum Jesus. Matth. 17. 17. id est, juvenem; ut docent Hieron. Beda, Theophylactus, &c. Videtur non juvenis, sed tor-tor, increpandus. S. Hieron. increpavit puerum: quia propter peccata sua à dæmone fuerat oppressus. Sylveira in Luc. 11. c. 22.

Videbunt Filium hominis venientem in nubibus. Matth. 24. 30. Cur venturus sedens super nubem? quia nubes generantur ex vaporibus terræ: quia rigor illius iudicij ex terra, & nostrorum peccatorum exhalationibus, provenit. Sylveira hic q. 15.

Et arundinem in dextera ejus. Matth. 27. 29. Græc. calamum, qui etiam pennam scriptoriam significat, juxta Pl. 44. 2. *lingua mea calamus scribe.* Chrysostr. dederunt ipsi calamum in manu, ut peccata eorum conscriberentur. Did. Nifs. D. infra Oct. Nat. D. §. 2.

Et rogabant eum, ut permitteret eos in illos (porcos) ingredi. Luc. 8. 32. An non satius Christus fecisset, si porcos occupare ipse jussisset, qui suâ virtute ab homine illos egerat? S. Ambros. clementiam Domini debemus advertere; quod nullum prius ipse condemnat; sed unusquisque sibi auctor est poenæ. Did. Nifs. fer. 6. D. 2. Quadr. §. 3.

Erat Jesus ejiciens demonium. Luc. 11. 14. Cur non dicitur, quod Christus sanaverit mutum; sed quod egerit demonium mutum? quia demonium erat in causa, quod esset mutus. Et Christus Dominus, ut bonus medicus, radicem pellit. Sylveira hic.

Ecce sanus factus es, jam noli peccare. &c. Joan. 5. 14. S. Chrysostr. non tibi, dicit, quid deterius faciam; sed ne deterius aliquid tibi contingat. Salvianus l. 8. de Prov. ipse sibi parat peccator quisque, quod patitur: nos calamitatum nostrarum auctores sumus: nos ergo adversum nos omnia facimus. Nihil itaque nihil est in nos crudelius nobis. Nos, inquam, nos etiam Deo nolente, cruciamus. Dei censuram nos inardescere facimus, & peccatis nostris jugiter commovemur: nos celestis iræ ignem accendimus; & excitemus incendia, quibus ardeamus. Did. Nifs. ib.

Secundam duritiam tuam, & impiani-

tens cor, thesaurizas tibi iram. Rom. 2. 5. S. Chrysostr. tu tibi thesaurizas, non Deus tibi: etenim ille omnia præstitit, quæ oportebat: qui, si inflexus manes, tu tibi thesaurizas iram. Apud Did. Nifs. Vit. Abr. l. 8. c. 8.

Multi frequenter dicunt, malò loco esse rerum, & civitatis, statum; causamque ex imprudentia dominantium esse perhibent. Ego verò dico, non Magistratùs imprudentia, sed nostrum peccatum; illud omnia subvertit, illud omnes calamitas invexit: nec aliunde rerum tristium examina nobis superfusa sunt. S. Chrysostr. tom. 6. hom. de peccato. Apud Sylveira c. 18. in Joan. 9.

§. XXIII.

Peccator ipse, & peccatum, sibi poena, hostis.

Eduxisti ab Inferno animam meam. Pl. 29. 4. Peccatum dicitur Infernus. Num. 16. 33. *descenderunt vivi in Infernum*, id est, in mortale peccatum. Quod bene dicitur Infernus propter multas rationes. Quia in peccato, sicut in Inferno, calor, & calor, sentitur: scilicet parvus timor, & concupiscentia, ardens, & inflammans. Job 24. 19. *ad nimium calorem &c.* De peccato exit fumus infamiae, vermis conscientiae; sitis, & estur; in peccato nulla requies. Hugo Card. hic.

Eripe me Domine ab homine malo. Pl. 139. 2. S. Aug. hom. 32. ex 30. fac, tibi Deum respondisse, a quo? quando dicis, eripe me. Dicitur es à Caio, à Lucio, à nescio quo; quem pateris. Et respondet tibi Deus: de te nihil mihi dicis? si ab homine malo liberem te, prius es liberandus à teipso. Apud Pinna Ethol. 85.

Alligasti nos in manu iniquitatis nostrae. Is. 64. 7. id est, propter iniquitatem nostram. ita Sanchez. Melius; in manu, id est, per manum. q. d. tradidisti nos peccato quasi lictori, cruciandos, & allidendos. Cornelius hic.

Libera nos à malo. Matth. 6. 13. S. Aug. f. 30. de verb. Ap. quid est, quod clamasti, *libera nos à malo?* responde illi: ego sum malus: & si liberaverit me à malo; ero de malo bonus. q. d. libera nos à peccato; fac, ne in peccatum cadamus: nemo enim tam hostis alteri est, quam sibi ipsi, dum peccat. Pinna ib.

Clamans & concidens se lapidibus. Mar. ci 5. 5. Ad cumulum mali meriti omnino accedit, quod homo seipsum confodiat: nemo enim malus ab alio, quam à seipso, amplius læditur. Sim. Cas. l. 5. c. 16.

Suspensus crepuit medius. Act. 1. 18. S. Leo l. 10. de Pass. meritò tibi sua poena est commissa: quia in supplicium tuum nemo seior potuit inveniri.

Audiens autem Ananias hæc verba, cecidit, & expiravit. Act. 5. 5. Nullus hic fragor elementorum; nulla judicantis aut majestas, aut sedes; nec in valle Josaphat, sed in domo fidei morabatur. Petrus assidebat aræ, non Christus inter fulgura confidebat; nullum in

cum convitium jaciebatur; aut parabatur poena: sola illi fraudata pecunia obiciebatur turpitudine. Et tamen foeditas ipsa peccati inermis, & nuda, virum primum inter hostias, & thura, ita consternavit; ut mox corruerit victima pudoris, & poenitentia. *Oliva fer. 2. D. 1. Quadr.*

Qua nullus unquam hostis in eos perpetravit; ea libentissime, & promptissime, amplectuntur: & quod nullus unquam Judex supplicium in eos statuerit, ij illud in se ipsos attrahunt. *Theodoretus ad 1. Rom.*

Mens odiosa, cupida, curis tantummodo secularibus dedita, libidinis igne succensa; nonne tibi videtur Infernus? in quo videlicet & diabolus habitat, & concupiscentiarum ignes afluere non cessant. Inde enim de luxuria sulphureus foetor oboritur; & de cogitationum crebrescentium tenebrosa caligine, tanquam terribi fumi volumina generantur. Nam, dum hoc amat, illud timet: in alijs gaudet, hoc odit: illud avidè concupiscit, sit infelix mens, suspecta semper, & vaga, curiosa, anxiosa simul, atque sollicita; qua curis impellentibus in multa dividitur, diversarumque passionum moribus laceratur. Hac igitur febilis anima, gehenna facta est, tartarus, & Infernus: quam & cruciant tormenta curarum, viciorum vastat incendium. *B. Petrus Dam. l. 2. ep. 5.*

Intrinsicam poenam malefactor pertulit, dum deliquit: cum eo ipso quisque puniatur interioris, quò consentit facere, aut perficit facinus. *Sim. Cas. l. 15. de just. Christ.*

§. XXIV.

Peccatoris mala securitas.

Symbola, & Similitudines.

Comparatur somno, & lecto.

Heli jacebat in loco suo. 1. Reg. 3. 2. Sept. dormiebat. Ostenditur ejus negligentia, & remissio animi; qui tam gravibus minis, velut tonitruis, de caelo territis non vigilavit. *Mendoza hic.*

Proiecit se, & obdormivit. 3. Reg. 19. 5. Miraris, quòd Elias reginae persecutione jactatus, in aperto campo dormire potuerit; aut Petrus in carcere. *Act. 12. 6.* Sancti erant. Mirare potius, dormire potuisse Saulum, Holofernem, Sisaram: & tamen hodie dum innumerum lethali noxam polluti somno se credunt, quasi securi de vita. De quibus *Il. 51. 20. dormierunt in capite omnium viarum, sicut oryx illaqueatus, pleni indignatione Domini.* Scribitur: in Africa dari belluas, Oryges dictas, quasi tauros sylvestres, tam stolidam suarum virium fiducia; ut, cum in retia venatorum inciderunt, dormire praesumant, nec equorum hinnitu, vel canum latratu, excitari se sinant; ut expediti laqueis fugiant. Dormit Samsonis instar. *Judic. 16. 19.* in sinu scortorum; dormitis in lectis eburteis pleni indignatione Domini, & periculum non timetis. *Segneri l. 1. die Cin.*

Verbum iniquum - nunquid, qui dormit, non adjiciet, ut resurgat? Pl. 40. 9. q. d.

qui in somnum lethalem per peccatum mortale incidit, nonne ille evigilare ab illo somno ad vitam gratiae potest? nonne peccator converti? apud Hug. Card. alia versio habet: *verbum diaboli constituerunt adversum me.* Cur id vocatur verbum diaboli? Hugo: verbum diaboli fuit: *nequaquam morte moriemini Gen. 3. 4.* & modo per adulatores, qui sunt organa ejus, dicit, nequaquam adhuc moriemini: potestis modò bibere, & comedere: vos estis adhuc juvenes; quando senueritis, tunc facietis poenitentiam. Dominus verò in clamat: *hodie invocem ejus audieritis, nolite obdurare corda vestra. Pl. 94. 8. Did. Nis. Pol. eel. p. 2. l. 4. c. 5.*

Sicut vulnerati dormientes in sepulchris. Pl. 87. 6. Non dicit, eos dormire in lectis, in quibus dormiunt vivi; sed *in sepulchris*, ubi dormiunt mortui. Jonas in tempestate dormit. Tot in periculo, hora mortis incertus, securus dormis? somnians non formidat; quae formidare debet; sed vana. Si astat et quis gladio evaginato, quò illum perimat, non metuit. Somnians autem, se esse in periculo, timet; licet securissimus in lecto jaceat. Multi timent ærumnas hujus vitae, tanquam vera mala: quae nihil sunt, nisi phantasma; & non perhorrescunt tormenta Inferni, in quem in perpetuum praecipitabuntur. *Stella de cont. &c. p. 2. c. 43.*

Cum dormiente loquitur, qui enatrat stulto sapientiam; & in fine narrationis dicit: quis est hic? *Ecl. 22. 9. q. d.* sicut dormiens audiens se excitantem, dicit, quis est, qui me excitat? quid loquitur? quid vult? ac mox rursus somnolentus indormit: ita & fatuus, audiens sapientiam à sapiente, quasi cupidinibus suis indormiens, dicit: quis est hic, qui mihi molestus est? quia dicit: cur me à somno delictorum meorum avocat? non audio, non attendo, non capio: quia non delector sapientiam, & virtute; sed omnis meus gustus, & delectatio, est in voluptate &c. Appositè stultus, putat peccatorem, comparat dormienti: 1. quia uti hic somno, ita ille peccato, id est, voluptati suaviter, & delictose indormit. 2. sicut in dormiente ligatur mens, & ratio; sic in fatuo funibus concupiscentiae ligata est ratio, & prudentia. 3. sicut dormiens vivit vitam animale, non rationalem; sic & peccator. 4. sicut dormiens varijs luditur, & illuditur, phantasmatis; sic & peccator luditur specie creaturarum, & quod amat, umbrae, somnia, sunt; non res, non veritas. Denique sicut pueri altum dormientes flagellis, & verberibus, à somno excitandi sunt; sic & stulti, putati impij, à veterno peccatorum plagis evellendi sunt. *Cornelius hic.*

Dormiebat sopore gravi. Jon. 1. 5. Sensit Jonas remorsus conscientiae de fuga sua, quasi Deus illum persequeretur, puniretque: unde, ut hos remorsus evaderet & sopiret; dedit se sopori. Mala enim conscientia parit moerorem, moeror somnum. *S. Hieron. tropologice:* sopor Jonæ gravissimus hominem significat erroris sopore torpentem: cui non suffecerat fugere à facie Dei; nisi quidam vecordia mens